

Vad tycker du? ÄR DET DAGS FÖR EN FRI KVOT?

Utredningen "Nämndemannauppdraget" föreslog förra sommaren att 50 procent av nämndemännen skulle rekryteras utanför det politiska systemet. Intrasserade som inte tillhörde något politiskt parti skulle kunna anmäla sig till kommunen som i sin tur undersökte vederbörandes kompetens och vandel. De nominerade valdes tillsammans med de politiskt nominerade på ett vanligt kommunfullmäktigesammanträde. Ordföranden i Nämndemännens Riksförbund Lars Lassinantti var i sitt särskilda yttrande mycket kritisk och menade att förslaget som har ambitionen att rekrytera yngre personer till uppdraget "inte kommer att infria förväntningarna".

Förslaget fick också kritik av remissinsatserna inte minst av Sveriges kommuner och Landsting vars medlemmar, kommunerna, skulle drabbas av nya beredningsuppgifter. Det medförde att regeringen lyfte ut förslaget i sin lagrådsremiss och begärde att Statskontoret ytterligare skulle fundera över hur nomineringen av den fria kvoten skulle gå till. Statskontoret skall ta hjälp av bl a Domstolsverket, SKL och NRF.

Förslaget är ett av de mest genomgripande som drabbat lekmannainflytandet i svenskt rättsväsende och NRF har därför beslutat att ge möjlighet för landets nämndemannaföreningar redovisa sina åsikter och förslag.

Det kan ske genom att använder sig av den mailadress eller postadressen som anges längst ner i Nyhetsbrevet. Men observera att det är genom föreningarna som man kan göra sin röst hörd.

Lite bakgrund

Det blir inga större förändringar vad gäller Regeringen tillsatte utredningen i maj 2012 med uppgift att bl a överväga en reformering av rekryteringen så att nämndemannakårens representerar befolkningen vad avser ålder, kön och etnisk bakgrund.

Utredningen skulle också komma med förslag som skulle garantera att nämndemännen var lämpliga, skapa moderna ersättnings- och tjänstgöringsvillkor, förbättra nämndemännens grundutbildning och i övrigt komma med förslag som man tyckte var "lämpliga".

Utredningen hade till sin hjälp en referensgrupp av politiker och ett antal experter bl a NRF:s ordförande Lars Lassinantti. Utredningen fick ett år på sig att slutföra arbetet.

Den kan också tilläggas att utredningen påverkades av den intensiva mediadebatt som uppstod efter att den stora Södertäljerättegången fick göras om pga jäv vilket ledde till att nämndemannasystemet ifrågasattes på tidningarnas ledarsidor. TV gick i täten med en intervjuundersökning som uppfyllde alla krav på hur man ställer ledande frågor. Domarna gjorde en egen enkätundersökning som, märkligt nog, redovisade visst stöd för nämndemännen.

Blev det en fri kvot?

Vi tar några av förslagen direkt ur utredningen:

– Uppgiften att nominera nämndemanna-kandidater ska inte längre vara förbehållen de politiska partierna. I stället skall det råda fri ansöknings- och nomineringsrätt.

– Minst hälften av nämndemännen ska om möjligt väljas från den grupp av kan-

didater som inte nominerats av ett politiskt parti som är företrätt i fullmäktige (fri kvot).

– Nämndemannaval bör beredas på tjänstemannanivå i kommunerna och landstingen.

– Den som vill ansöka om uppdrag som nämndeman skall skriftligen... ansöka till uppdraget. – Kommuner och landsting skall göra en bedömning av kandidaternas lämplighet och domstolen skall efter valet kolla belastningsregistret.

Vad sade remissorganen?

Sveriges kommuner och Landsting är mycket tydlig i sitt remissvar och skriver att man avstyrker förslaget om en fri kvot för val av nämndemän och menar att dagens tydliga samband mellan allmänna val till kommunala fullmäktigeförsamlingar och partiernas nominering av kandidater skapar en legitimitet och förankring bland medborgarna.

Och vad sade regeringen?

Regeringen var inte nöjd med hur utredningen tänkt sig att rekryteringen av den fria kvoten skulle gå till och i den sk lagrådsremissen utelämnade man den delen av utredningen. Istället begärde regeringen att Statskontoret närmare undersöker hur det hela skulle kunna gå till. Att regeringen var kallsinnig till utredningens förslag om en kvot på 50 procent behöver inte betyda att man avvisar tanken på icke politiskt nominerade nämndemän utan endast att man ville ha en bättre utredd metod för hur det hela skall fungera.

Så här kontaktar du NRF: via e-post: kansli@nrmf.se eller via postadress: Nämndemännens Riksförbund, Ågatan 15 C, 749 35 Enköping. Mer material finns på hemsidan (www.nrmf.se).

Vill du ha kontakt med någon av styrelseledamöterna finns deras namn också på hemsidan. I höst tar Statskontorets ut-

redning om den fria kvoten ny fart för att vara klar i februari nästa år och därför vill vi gärna ha föreningarnas synpunkter så snart som möjligt.

Nämndemännens Riksförbund har fått en unik chans att delta i arbetet. Det är nu vi har en chans att påverka vår egen framtid!